

Múzeumi térformák a XIX. században

Térformák

A 16. századtól a muzeális térformák fejlődése két irányba indult: a természeti- és ritkasággyűjteményeket legtöbbször úgynevezett kabinetekben, kis, négyszögletes terekben helyezték el, ezzel szemben a művészeti- és történeti gyűjteményeket reprezentatív terekben, amelyekben a műtárgyak a teljes dekoratív kialakítás részét képezték.

A 16. és 17. század francia és itáliai kastély- és palotaépítészetéből két olyan tértípust vettek át a múzeum céljaira, amely máig meghatározó maradt: a **galleriát** és a **tribunát**.

Térformák

Galleria

A **galéria** a késő középkori kastélyépítészet elemeként jött létre, és eredetileg csupán egy fedett összekötő- vagy közlekedőjárat volt, nyitott árkádokkal. Kezdetben falfestmények vagy tapéták, esetleg könnyen mozgatható képek díszítették.

Az oldalfrontok lezárása után a galéria a maga hosszirányú formájával, zárt falfelületével az egyik, és ablaksorával a másik oldalon, különösen festmények bemutatására ideális, oldalról megvilágított térnek bizonyult. Korai bizonyíték erre önálló épületként a már említett, 1764-es potsdami képgaléria (Sanssouci).

Térformák

Galleria

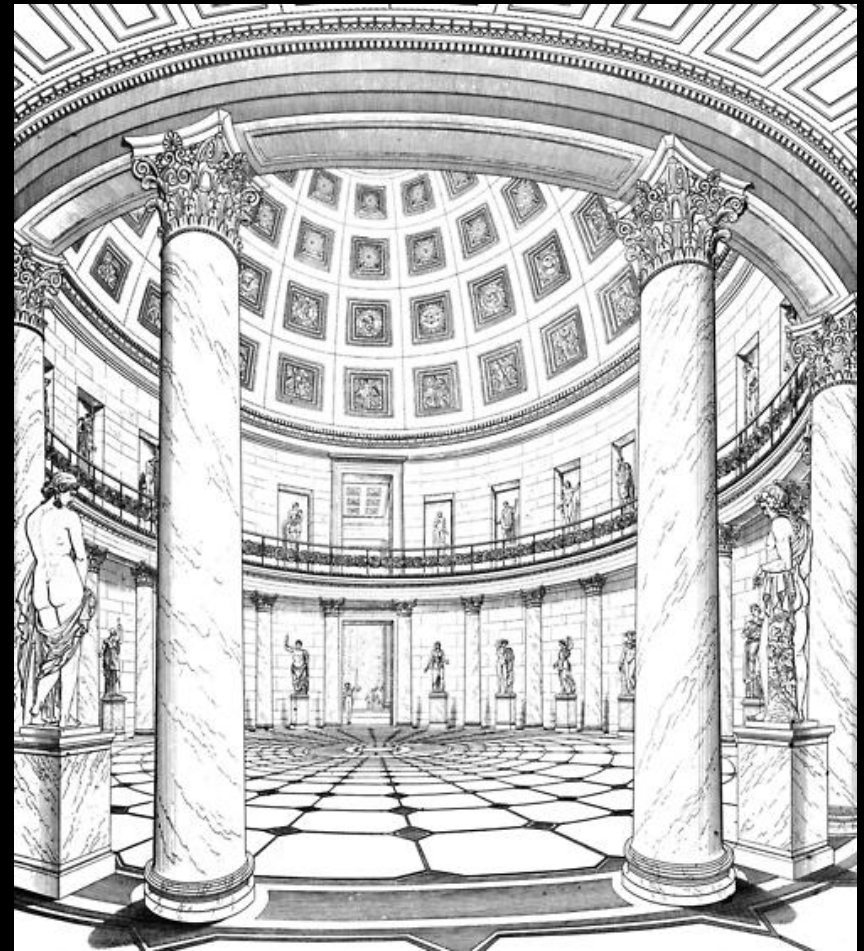
A Girolamo Colonna bíboros számára 1698 és 1703 között épített hosszan elnyúló Galéria, vagy Miksa Emánuel, bajor választófejedelem Grande Galerie-je a Schlessheimi kastélyban (képen) még ma is jól őrzi a régi galériatípust, amelyet VIII. Vilmos, hessen-kasseli örgróf id. François Cuvilliés tervei alapján, Németországban első ízben önálló, a kastélytól független épületként emeltetett.

Térformák

Tribuna

A **tribuna** az itáliai manierizmus palotaépítészetéből származik. Kör alakú vagy egyenlő oldalú centrális tér felső megvilágítással, amely egy téregyüttes csúcspontjaként különösen főművek bemutatására tűnt alkalmasnak. Az épülettípus leghíresebb példái az Uffizi tribunája Firenzében és a berlini Altes Museum rotundája (Karl Friedrich Schinkel 1822-1830) (kép).

Térformák

Kupolás terek

Kupolával fedett köralaprajzú építményeket a múzeumok valamennyi típusában használtak. A választás valószínűleg több okból esett erre a formára: az ideális templomra, a Bölcsesség Házára (Domus Sapientiae) utalt, és emlékeztetett a Pantheonra (kép). Míg a galériát meghatározott művészeti ágak bemutatására használták, addig a rotunda Mnemosyne, az emlékezet istennője és a Múzsák anyja temploma lett

